ІНДИВІДУАЛЬНЕ ДОСЛІДНИЦЬКЕ ЗАВДАННЯ № 9

ІНКЛЮЗИВНЕ ПРОЄКТУВАННЯ СПОРТИВНО-МАСОВОГО ЗАХОДУ: ЗАСТОСУВАННЯ ПРИНЦИПІВ УНІВЕРСАЛЬНОГО ДИЗАЙНУ ДЛЯ РІЗНИХ КАТЕГОРІЙ УЧАСНИКІВ

Мета

Дослідити теоретико-методичні засади інклюзивного проєктування спортивно-масових заходів та сформувати здатність застосовувати принципи універсального дизайну під час розроблення умов участі людей з різними функціональними можливостями, фізичною підготовленістю та соціальним досвідом. Особливу увагу приділити забезпеченню **ф**ізичної, інформаційної, організаційної та безпекової доступності на всіх етапах перебування учасника на заході. Такий підхід відповідає положенню лекції про те, що інклюзивність є системною властивістю спортивного заходу і не зводиться до окремих елементів фізичної доступності.

Теоретичне завдання

Підготувати аналітичний огляд з проблеми **і**нклюзивного проєктування спортивно-масових заходів, у якому:

1. Розкрити сутність понять «доступність», «інклюзія», «універсальний дизайн» та «розумне пристосування».
2. Проаналізувати відмінності між адаптацією вже розробленого заходу та його початковим проєктуванням на засадах універсального дизайну.
3. Охарактеризувати основні принципи інклюзивного проєктування:
   - універсальний дизайн;
   - розумне пристосування;
   - безперервність доступності;
   - інформаційна доступність;
   - недискримінація.
4. Визначити потреби різних категорій учасників та їхній вплив на організацію спортивно-масового заходу.
5. Проаналізувати повний маршрут учасника: прибуття → вхід → реєстрація → переміщення → участь → відпочинок → користування сервісами → евакуація → повернення.
6. Обґрунтувати, чому фізична доступність об’єкта сама по собі не забезпечує повноцінної інклюзивності заходу.
7. Сформулювати 8–10 критеріїв інклюзивності спортивно-масового заходу.

Практичний кейс

Ситуація.

Ви працюєте організатором спортивно-масової роботи у закладі вищої освіти. Необхідно організувати універсальний спортивний фестиваль «Рух без бар’єрів», орієнтований на студентів, працівників університету та представників місцевої громади.

Передбачається участь людей із різним рівнем фізичної підготовленості, учасників з інвалідністю та інших маломобільних груп. Фестиваль має включати рухові активності, командні завдання, рекреаційну зону, інформаційні локації та спільну фінальну активність.

Завдання: розробити концепцію інклюзивного спортивно-масового фестивалю на основі принципів універсального дизайну.

У межах кейсу необхідно:

1. Визначити цільові категорії учасників та їхні потенційні потреби.
2. Розробити структуру фестивалю з урахуванням різних можливостей учасників.
3. Запропонувати щонайменше 5 спортивно-рухових активностей, доступних для різних категорій учасників.
4. Для кожної активності визначити можливі варіанти диференціації складності, інтенсивності або способу виконання.
5. Розробити модель доступності за маршрутом учасника від прибуття до повернення.
6. Передбачити інформаційну доступність програми, правил, навігації та алгоритмів дій у надзвичайній ситуації.

7. Розробити щонайменше 3 ситуації, у яких універсального рішення недостатньо, та запропонувати відповідні заходи розумного пристосування.

8. Визначити потенційні безпекові ризики для різних категорій учасників і запропонувати способи їх мінімізації.

9. Сформувати матрицю інклюзивності заходу.

Компонент	**Потенційна проблема**	**Універсальне рішення**	**Додаткове пристосування**	**Критерій ефективності**
Прибуття	Ускладнений доступ	Доступний маршрут	Допомога супроводжуючого	Самостійне прибуття
Реєстрація	Інформаційні бар'єри	Доступна навігація	Альтернативний спосіб реєстрації	Зрозумілість процедури
Рухова активність	Різний рівень можливостей	Диференційовані завдання	Індивідуальна адаптація	Реальна участь
Відпочинок	Різні потреби	Доступна зона відпочинку	Додаткове обладнання	Комфорт перебування
Евакуація	Різні можливості переміщення	Доступні маршрути	Індивідуальний алгоритм допомоги	Безпечне переміщення

Універсальний дизайн у цьому випадку має бути базовим принципом проєктування, а індивідуальні рішення – доповнювати його там, де загальних умов недостатньо.

Висновки

Сформулювати 5–7 аргументованих висновків, у яких:

- визначити значення універсального дизайну для сучасної спортивно-масової роботи;
- оцінити запропоновану модель фестивалю з позицій доступності та інклюзивності;
- визначити найбільш складні організаційні бар'єри;
- обґрунтувати переваги превентивного інклюзивного проєктування;
- показати взаємозв'язок інклюзивності, безпеки та якості участі;
- сформулювати 3–5 практичних рекомендацій для організаторів спортивно-масових заходів.

Форма виконання

Індивідуальне аналітико-проєктне дослідження у формі:

- письмової роботи 10–15 сторінок;
- аналітичної частини з опрацюванням наукових та нормативних джерел;
- авторської концепції інклюзивного спортивно-масового заходу;
- таблиці або матриці інклюзивності;
- схеми маршруту учасника;
- презентації 10–15 слайдів із представленням результатів.

Обов'язкова вимога: робота повинна містити власні проєктні рішення та їх обґрунтування, а не обмежуватися описом принципів інклюзивності.